

Sagen sattes til Forhandling.

Larsen (Bjerre): Det foreliggende Lovforslag tager Sigte paa at ændre Statshusmændenes Rentebetaling. Den vanskelige økonomiske Situation, som Landbruget befinder sig i, nødvendiggør, at der gøres en Indsats for det arbejdende Landbrug, og det, som virker bedst og hurtigst, og som formentlig sætter ind paa det, der trykker Landbruget mest, vil være Gennemførelse af en Lovgivning, der tager noget af den alt for store Gældsbyrde bort fra Landbruget. Der maa i saa Henseende begynde et Sted, og det mest naturlige vil være at begynde ved Statshusmændene. Det er det, der sker i dette Lovforslag, som gaar ud paa, at den, der har erhvervet et Statshusmandsbrug eller en Tillægsparcel i Henhold til Jordlovene af 4. Oktober 1919 med Tillægslove, eller den, som har oprettet et Jordbrug efter Loven af 1917 og senere Love om Oprettelse af Husmandsbrug — dog herfra undtaget Gaardbrug efter Loven af 4. April 1928 — kan vælge, om han for Fremtiden vil betale sin Rente til Staten efter de hidtil gældende Regler, eller om han fra den 11. Juni 1932 vil have den Rente, som skulde have været erlagt i 11. December Termin i indeværende Aar 1932, omsat til en varig Afgift beregnet i Henhold til Gennemsnitsprisen for Smør og Flæsk paa Grundlag af Københavns Smørnotering og Andelsslagteriernes Landsnotering for første Klasses Svin samt den gennemsnitlige Kapitalstakst for Byg i Femaaret 1926—30; det udregnes paa Grundlag heraf, hvor mange Kilogram Smør og Flæsk og Hektokilogram Byg der svarer til den samlede Rente og Jordrente, som vedkommende Statshusmand skulde have svaret i December Termin 1932, naar det samlede Afgiftsbeløb fordeles med $\frac{1}{3}$ paa hver Varesort, og fra og med December Termin 1932 svares saa af den, der vælger denne Afregningsmaade, den udfundne Varemængde i Penge i hver Termin efter det forudgaaende Aars Gennemsnitspris og Kapitalstakst, dog at Afgiften ikke kan stige mere end 50 pCt. over eller falde mere end 50 pCt. under den oprindelige Afgift den 11. December 1932 eller det Beløb, hvortil denne som Følge af Renteformindskelse ved Betaling af Afdrag maatte være reduceret.

Jeg mener, at ved dette Lovforslag vil man imødekomme et af de Krav, som Udviklingen og Tiden fører med sig. Det hurtige Omslag i Konjunkturerne, som vi har set i de sidste Aar, gør, at man maa se at indrette sig paa en mere smidig Maade

med Afgiftsberegningen end hidtil. Ved Jordrentens Indførelse i Jordlovene af 4. Oktober mente man at have faaet en Regulator, der saa nogenlunde vilde svare til Konjunkturerens Indvirkning paa Erhvervet, og dette vilde maaske ogsaa nogenlunde have holdt Stik, om ikke man havde faaet Svingninger i Kroneværdien. Saa længe vort Møntsystem hvilede paa Guldet og Konjunkturerne var nogenlunde stabile, var Udslagene jo ikke nær saa store, som vi kender dem nu, og Konjunkturerne kunde da saa nogenlunde give sig Udtryk i Jordværdien, men nu svarer Jordvurderingen ikke til, hvad der maatte kræves i den Henseende.

Det er en Selvfølge, at der i Forslaget maa indføres saadanne Bestemmelser, at den nye Form for Rentebetaling ikke kan give Anledning til Spekulation, og Lovforslagets § 2 og § 3 tager Sigte derpaa. Jeg mener, at Staten i Opgangstider maa sikre sig gennem højere Afgifter at kunne opnaa Dækning for de Tab, der lides under Lavkonjunkturer, og derfor maa Brugene bibeholdes netop i den Gældstilstand, hvori de i Øjeblikket staar Staten. Man har dog fastholdt Pligten til at betale Afdrag paa Byggelaan og dertil svarende Laan eller Laanedele. Det vil ogsaa være naturligt af samme Grund at beskytte alle de Jordrentebud, der ikke allerede er beskyttet mod privat Gældsstiftelse og Retsforfølgning. Det vil ogsaa være rimeligt at søge disse dækket netop mod dette. Den prisbestemte Afgift er foretaget efter Beregning over Værdien af Ydelsen af et tænkt Husmandsbrug, hvor man gaar ud fra, at Forrentningen til det offentlige udgør 600 Kr. aarlig. Man har, som jeg har nævnt, taget Gennemsnitsberegningen af Priserne paa Smør, Byg og Flæsk i Femaaret 1926—30, og man har ladet disse Gennemsnitspriser være afgørende. Hvis man nu gaar ud fra den hidtidige Forrentning paa et saadant Husmandsbrug af 600 Kr., og dette Beløb skal omregnes til Varer med $\frac{1}{3}$ eller 200 Kr. pr. Varesort, saa bliver det efter Gennemsnitsberegningen for disse 5 Aar 68,03 kg Smør, 13,36 hkg Byg og 135,14 kg Flæsk. Multiplicerer man disse Varenheder med de gennemsnitlige Varepriser i Femaaret 1926—31, da vil man se, at hvert af disse Aar vilde have krævet en Afgift, som jeg her skal tillade mig at nævne. For 1927 vilde det samlede Beløb for disse Varer: Smør, Byg og Flæsk, i alt have udgjort 676 Kr. 80 Ø., for 1928 vilde det have været lidt lavere, nemlig 629 Kr. 03 Ø., for 1929 610 Kr. 88 Ø., for 1930 606 Kr. 83 Ø., for